

Sygn. akt III RC 205/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2018 roku

Sąd Rejonowy w Piszczu III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Katarzyna Zielińska

Protokolant sekretarka Magdalena Milewska

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2018 roku w Piszczu

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniego K. O. zastąpionego przez

przedstawicielkę ustawową M. B.

przeciwko J. O.

o podwyższenie alimentów

I. Alimenty, ustalone w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Piszczu w dniu 26 października 2009 roku w sprawie III RC 262/09, od pozwanego J. O. na rzecz małoletniego powoda K. O. w kwocie po 300 złotych miesięcznie, z dniem 01 kwietnia 2018 roku podwyższa do kwoty po 450 (czteryście pięćdziesiąt) złotych miesięcznie, płatnej z góry do dnia 10-go każdego miesiąca, do rąk ustawowej przedstawicielki małoletniego powoda M. B..

II. W pozostałym zakresie powództwo oddala.

III. Nie obciąża stron opłatami sądowymi.

IV. Wyrokowi w pkt I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 205/17

UZASADNIENIE

M. B., przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda K. O., wniosła o podwyższenie alimentów od pozwanego J. O. na rzecz małoletniego powoda, ustalonych w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Piszczu, w kwocie po 300 zł miesięcznie do kwoty po 500 złotych miesięcznie, poczynając od kwietnia 2018 roku.

W uzasadnieniu pozwu podniosła, że małoletni powód chodzi do czwartej klasy szkoły podstawowej o profilu sportowym. Wzrosły koszty jego utrzymania oraz opłaty w szkole. Małoletni uczęszcza na zajęcia sportowe, które są płatne. Matka małoletniego powoda wcześniej pracowała, a obecnie pozostaje na zasiłku dla osób bezrobotnych.

Pozwany J. O. wniosł o oddalenie powództwa w całości. Podał, że jest osobą niepracującą. Opiekuje się 88 letnią matką i 90 letnią ciotką. Na syna płaci alimenty. Ponadto, zdarza się, że kupuje synowi ubrania czy inne rzeczy. Dodatkowo zabrał go na mecz Polska – Czarnogóra i na ferie do L. za 1500 złotych.

Sąd ustalił, co następuje:

Małoletni K. O. jest synem J. O. i M. B.. W ugodzie, zawartej przed Sądem Rejonowym w Piszcu w dniu 26 października 2009 roku w sprawie III RC 262/09, J. O. zobowiązał się do płacenia na rzecz małoletniego alimentów w kwocie po 300 złotych miesięcznie.

(dowód: ugoda z dnia 26.10.2009 r. k. 12 akt sprawy III RC 262/09 Sądu Rejonowego w Piszcu)

Małoletni K. O. miał wówczas 2 lata. Był zdrowym dzieckiem. Mieszkał ze swoją matką M. B.. Matka małoletniego nie pracowała, zajmowała się dzieckiem.

(dowód: odpis zupełny aktu urodzenia małoletniego powoda k. 3 akt sprawy III RC 262/09 Sądu Rejonowego w Piszcu)

J. O. od dwóch lat pozostawał bez zatrudnienia. Był zarejestrowany jako osoba bezrobotna. Wcześniej pracował w Norwegii.

(dowód: decyzja z Powiatowego Urzędu Pracy w P. k. 8 akt sprawy III RC 262/09 Sądu Rejonowego w Piszcu)

Obecnie małoletni K. O. ma 10 lat. Jest dzieckiem zdrowym. Uczy się w IV klasie szkoły podstawowej o profilu sportowym. Dodatkowo uczęszcza dwa razy w tygodniu na zajęcia piłki nożnej do klubu (...). Miesięczna opłata z tego tytułu wynosi 60 zł plus dojazdy na treningi, sparingi, zawody w wysokości około 30 – 50 zł. Ponadto małoletni raz w tygodniu pobiera odpłatne lekcje z języka angielskiego, które kosztują 30 zł za godzinę. Wydatek ten pokrywa ojciec małoletniego. Średni miesięczny koszt utrzymania małoletniego K. O. wynosi około 800 złotych.

(dowód: zeznania ustawowej przedstawicielki małoletniego powoda k. 17v – 18, nagranie od 00:14:47 do 00:30:38 k. 20)

M. B. nie pracuje. Jest osobą bezrobotną z prawem do zasiłku, który wynosi około 550 zł miesięcznie. Wcześniej pracowała przez siedem lat w ramach robót publicznych w Powiatowym Urzędzie Pracy w P. i w Starostwie Powiatowym w P.. Samodzielnie ponosi koszty związane z utrzymaniem mieszkania, które wynoszą około 460 złotych miesięcznie (czynsz – 300 zł, prąd – 100 zł, internet – 36 zł).

(dowód: zeznania ustawowej przedstawicielki małoletniego powoda k. 17v- 18, nagranie od 00:14:47 do 00:30:38 k. 20)

J. O. ma 56 lat, jest z zawodu marynarzem. Nie pracuje. Pozostaje na utrzymaniu matki. Od dwóch lat sprawuje opiekę nad 88 letnią matką i 90 letnią ciotką. Kobiety otrzymują emerytury w kwotach kolejno 2100 zł i 1300 zł miesięcznie. J. O. nie jest zarejestrowany jako osoba bezrobotna. Nie szuka pracy. Wcześniej zaproponowano mu pracę, ale odmówił. Ma boreliozę. Nie przyjmuje żadnych leków na stałe. Nie posiada żadnego majątku. Na syna płaci systematycznie alimenty w kwocie po 300 zł miesięcznie. Dodatkowo kupuje mu okresowo ubrania. Zabrał go także na mecz Polska – Czarnogóra do W. i na ferie do L.. Nadto, w 2016 roku kupił synowi między innymi komórkę, deskorolkę. W 2017 roku kupił kurtkę, buty, laptopa na pierwszą komunię, dwie gry. Syn przebywa u niego w każdą sobotę, nie nocuje.

(dowód: zeznania pozwanego J. O. k. 18-18v, nagranie od 00:30:38 do 00:41:05 k. 20)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów, a w szczególności zeznań ustawowej przedstawicielki małoletniego powoda i pozwanego, a także dokumentów znajdujących się w aktach sprawy Sądu Rejonowego w Piszcu III RC 262/09. Sąd dał wiarę w całości dowodom z dokumentów, zaś dowodom z zeznań stron w zakresie wyżej opisanym. Sąd na podstawie zeznań matki małoletniego powoda oraz doświadczenia życiowego uznał, że usprawiedliwione potrzeby małoletniego K. O. wynoszą około 800 zł miesięcznie. Nie kwestionował sytuacji rodzinnej, mieszkaniowej oraz majątkowej matki małoletniego powoda. Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego w części dotyczącej jego możliwości zarobkowych. Sąd uznał, że pozwany ma możliwości zarobkowe, ale ich nie wykorzystuje. Matka pozwanego oraz jego ciotka mają własne dochody i mogą wynagradzać osobę lub osoby, które sprawują nad nimi opiekę bądź korzystać z odpowiedniej pomocy pracowników ośrodka pomocy społecznej.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 kro rodzice zobowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dzieci, które nie są jeszcze w stanie utrzymywać się samodzielnie. Tak, więc od chwili urodzenia zobowiązani są do dostarczania dzieciom środków utrzymania i wychowania.

Z przepisu powyższego wynika, że rodzice mogą być zwolnieni od świadczeń alimentacyjnych w stosunku do dziecka tylko wtedy, gdy dziecko jest w stanie utrzymać się samodzielnie i nie pozostaje w niedostatku lub posiada własny majątek, a dochody z tego majątku wystarczają na całkowite pokrycie jego kosztów utrzymania lub wychowania. We wszystkich innych wypadkach na rodzicach ciąży stanowiący obowiązek utrzymania dziecka, ograniczony tylko ich możliwościami zarobkowymi i majątkowymi.

Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 kro).

Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumie się takie potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu, odpowiednio do wieku i uzdolnień, prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Zgodnie z art. 96 kro, rodzice są obowiązani troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka. Stosownie do tej dyrektywy rodzice są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby), jak i duchowych, i kulturalnych, także środki wychowania i kształcenia według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku.

Rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że wykonanie obowiązku stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Są obowiązani podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 06 stycznia 2000r. w sprawie I CKN 1077/99, LEX nr 51637).

Przez możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego należy rozumieć nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane, lecz także zarobki i dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

Zgodnie z treścią art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego, w tym podwyższenia, obniżenia lub uchylecia alimentów.

Przez zmianę stosunków rozumie się zmianę usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub zmianę możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego.

Rozstrzygnięcie oparte na podstawie art. 138 kro polega na porównaniu stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty lub zawartej ugody ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich zmianie.

Zadaniem Sądu w niniejszej sprawie było zatem ustalenie, czy od czasu zawarcia ugody nastąpiła istotna zmiana okoliczności w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz sytuacji rodzinnej, osobistej i zarobkowej zobowiązanego uzasadniająca zmianę dotychczasowej wysokości alimentów. Dlatego też Sąd przede wszystkim porównał, po pierwsze, jak kształtowały się usprawiedliwione potrzeby małoletniego powoda w dacie poprzedniego ustalenia obowiązku alimentacyjnego, a jak w czasie orzekania w niniejszej sprawie, a po wtóre - porównał możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego we wskazanych wyżej okresach.

Od daty ustalenia ostatnich alimentów upłynęło ponad 8 lat. Niewątpliwie zatem wzrosły usprawiedliwione potrzeby małoletniego powoda. Wiąże się to bowiem z jego dorastaniem i przede wszystkim kształceniem, rozwojem zainteresowań. Zdaniem Sądu Najwyższego, które Sąd orzekający w pełni podziela, różnica wieku dziecka spowodowana upływem czasu od daty orzeczenia określającego wysokość alimentów, sama przez się uzasadnia wzrost potrzeb uprawnionego do alimentów (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 1965r. w sprawie I CZ 135/64, niepubl.).

W dacie ostatniego orzekania małoletni powód miał zaledwie 2 lata. W chwili obecnej ma skończone 10 lat i uczęszcza do szkoły. Ponadto, aktywnie uczestniczy w zajęciach dodatkowych z piłki nożnej, co wiąże się z szeregiem wydatków, zwłaszcza z opłatą miesięczną i kosztami wyjazdów na treningi i zawody. Ponadto małoletni znajduje się w fazie intensywnego wzrostu. Co kilka miesięcy potrzebuje nowej odzieży i butów. Istnieją wydatki związane z jego wyżywieniem, zakupem środków czystości, higieny osobistej, kosmetyków, kształceniem, wypoczynkiem, leczeniem w razie choroby. Do tego nie można również pominąć kosztów związanych z jego potrzebami mieszkaniowymi. Oczywistym jest, że z racji wieku małoletni zdany jest wyłącznie na pomoc swoich rodziców. To wyłącznie od ich woli i możliwości zależy dalszy rozwój dziecka oraz zaspokajanie jego usprawiedliwionych potrzeb.

Sytuacja matki małoletniego powoda nie uległa większej zmianie. Pomimo, że przez siedem lat podejmowała prace w ramach robót publicznych, aktualnie ponownie jest osobą bezrobotną. Trudno jednak w powyższych okolicznościach ocenić że przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda uchyła się od pracy zarobkowej, skoro przez ostatnich siedem lat podejmowała zatrudnienie.

Matka małoletniego powoda nie jest w stanie sprostać ciągle rosnącym wydatkom związanym z utrzymaniem i wychowaniem syna. W tym miejscu należy zaznaczyć, że rodzice małoletniego powoda nie są zobowiązani do zaspokajania finansowych potrzeb dziecka w częściach równych. Zgodnie z treścią art. 135 § 2 kro, wykonywanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać także, w całości lub części, na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie. Małoletni powód pozostaje pod bezpośrednią opieką matki. M. B. sama czyni starania o rozwój umysłowy i fizyczny małoletniego powoda, co wiąże się z nakładem osobistej pracy wychowawczej. Dziecko u ojca, co do zasady, pozostaje raz na tydzień – w soboty. W tej sytuacji ciężar finansowy utrzymania dziecka powinien spoczywać przede wszystkim na pozwanym.

Pozwany J. O. aktualnie nie pracuje i nie podejmuje prac dorywczych. Swoją postawę tłumaczył tym, że sprawuje opiekę nad matką i ciotką, które to znajdują się w podeszłym wieku i potrzebują pomocy osób trzecich. W ocenie Sądu okoliczności powyższe nie zwalniają pozwanego z obowiązku alimentacyjnego wobec małoletniego powoda. Wskazać należy, że obie kobiety mają stałe źródło miesięcznego finansowania. Istnieje zatem realna możliwość zapewnienia odpłatnej opieki. Pozwany ma małoletniego syna i w pierwszej kolejności powinien zabezpieczyć mu źródła utrzymania.

Sąd wziął pod uwagę, że pozwany, oprócz alimentów, zakupuje synowi między innymi ubrania i buty, finansuje dodatkową naukę języka angielskiego, rozrywkę (np. deskorolka, gry, mecz, ferie w L.). W ocenie Sądu i te okoliczności nie zwalniają pozwanego z obowiązku alimentacyjnego wobec małoletniego powoda. Mają natomiast wpływ na ustalenie wysokości alimentów, co Sąd uwzględnił, oddalając powództwo ponad kwotę 450 złotych. Bez wątpienia dodatkowe wydatki na ubrania, korepetycje czy atrakcje czynione przez ojca na rzecz syna są chwalebne i zasługują na pełną aprobatę. Owych starań na rzecz syna nie kwestionowała również sama matka małoletniego powoda. Nie mniej małoletni w pierwszej kolejności powinien mieć zagwarantowane środki związane z jego podstawową egzystencją. To właśnie alimenty w orzecznym zakresie będą czyniły zadość tym potrzebom. Alimenty orzeczone wyrokiem sądowym mają bowiem charakter pewny i gwarantują jasno określoną systematyczność w ich przekazywaniu, w przeciwieństwie do świadczeń dobrowolnych i okazjonalnych.

Biorąc pod uwagę wiek, stan zdrowia i zawód pozwanego, stwierdzić należy, że ma on możliwości zarobkowe i powinien dołożyć należytych starań, aby znaleźć zatrudnienie, w miejscu zamieszkania lub poza nim, które pozwoli mu spełniać obowiązek alimentacyjny wobec małoletniego powoda. Małoletni K. O., w przeciwieństwie do matki i ciotki pozwanego, nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie oraz nie posiada majątku, z którego dochód wystarczałby na całkowite pokrycie jego kosztów utrzymania i wychowania, w związku z czym to na rodzicach ciąży obowiązek dostarczenia mu środków utrzymania i wychowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd, w oparciu o przepis art. 138 kro, art. 133 § 1 kro i art. 135 § 1 i § 2 kro, alimenty ustalone ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Pizzu w dniu 26 października 2009 roku w sprawie III RC 262/09 od pozwanego J. O., z dniem 01 kwietnia 2018 roku, to jest zgodnie z żądaniem ustawowej przedstawicielki małoletniego

powoda, podwyższył do kwoty po 450 złotych miesięcznie, płatnej z góry do dnia 10-ego każdego miesiąca, do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda - M. B..

W ocenie Sądu alimenty w tej wysokości są adekwatne do wieku i usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda oraz możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego. Pozostałą kwotę brakującą na utrzymanie dziecka powinna łożyć jego matka.

W oparciu o przepis art. 102 kpc nie obciążał pozwanego opłatami sądowymi, od uiszczenia których małoletni powód został zwolniony z mocy prawa.

Wyrokowi w punkcie podwyższającym alimenty nadał rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc.